

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

Sayı : E-79668890-749-00119002944
Konu : ESPR Kapsamında İmha Yasağına İlişkin
İkincil Mevzuatlar

DAĞITIM YERLERİNE

Malumları olduğu üzere, döngüsel ekonomiye geçişte belirlenecek olan ürün-bazlı eko-tasarım kurallarının genel çerçevesini çizen Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü (ESPR) 28 Haziran 2024 tarihinde yasalaşmıştır. ESPR, eko-tasarım kurallarının belirlenmesine yönelik bir çerçeve oluşturmanın yanı sıra, işletmeler tarafından satılamayan tüketici ürünlerinin imha edilmesini AB genelinde önemli bir çevresel sorun olarak tanımlamakta ve bu uygulamayı önlemeye yönelik düzenlemeler getirmektedir.

Tüzük, satılamayan ürünlerin imhasına ilişkin olarak giyim eşyaları, kıyafetler, aksesuarlar ve ayakkabılar için doğrudan bir imha yasağı getirmektedir. Buna karşılık, diğer tüketici ürünleri bakımından imha edilmesi halinde işletmelere yönelik şeffaflık ve raporlama yükümlülüğü getirilmektedir.

Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu tarafından **9 Şubat 2026** tarihinde, ESPR kapsamında AB pazarına arz edilen ancak satılamayan tüketici ürünlerine yönelik iki ayrı ikincil mevzuat kabul edilmiştir:

- İmha yasağına ilişkin istisnaları düzenleyen Yetki Devri Tüzüğü,
- İmha edilen satılamayan tüketici ürünlere ilişkin açıklama yükümlülüğünü düzenleyen Uygulama Tüzüğü.

Söz konusu düzenlemelerle, stokların doğrudan imhası yerine şirketlerin stok yönetimini güçlendirmeleri, iade süreçlerini iyileştirmeleri ve yeniden satış, yeniden üretim, bağış veya yeniden kullanım gibi alternatifleri değerlendirmeleri teşvik edilmektedir. **İmha yasağı ve buna ilişkin istisnalar 19 Temmuz 2026 tarihinden itibaren AB pazarına ilgili ürünleri arz eden büyük ölçekli işletmeler için uygulanacak olup, 2030 yılı itibarıyla orta ölçekli işletmeleri de kapsayacaktır.**

Yetki Devri Tüzüğü çerçevesinde, imhası yasak olan giyim eşyaları, kıyafetler, aksesuarlar ve ayakkabılar gibi ürünlere hangi durumlarda istisna tanınabileceği belirlenmiştir. Bu kapsamda, ürünün tehlikeli olması veya Birlik ya da ulusal mevzuata aykırılığı nedeniyle kullanım amacına uygun olmaması, fikri mülkiyet haklarını ihlal etmesi, teknik olarak onarılamayan ya da onarımı mümkün veya maliyet etkin olmayan hasarlı veya kusurlu ürünler ile en az sekiz hafta boyunca bağışa sunulmasına rağmen kabul edilmeyen ürünler imha yasağından muaf tutulmuştur. Ayrıca, sosyal ekonomi kuruluşlarınca teslim alınmış ancak yararlanıcı bulunamayan ürünler ve yeniden kullanıma hazırlanmasına rağmen talep görmeyen ürünler de bu istisnalar kapsamındadır.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 57C0CBED-E513-4310-9331-9AD987537C62

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: T.C. Ticaret Bakanlığı Söğütözü Yerleşkesi (Merkez Bina) Söğütözü

Mah. 2176. Sk. No:63 06530 Çankaya Ankara

Telefon No: 03122049067 Faks No: 03122128741

e-Posta: e.selek@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

Esma SELEK

Ticaret Uzman Yardımcısı

Telefon No: 03122049067

İstisnalardan yararlanılabilmesi için işletmelerin ilgili gerekçeleri kanıtlayan belgeleri (teknik değerlendirme raporları, mahkeme kararları veya bağışa ilişkin kanıtlar gibi) beş yıl süreyle muhafaza etmesi ve imha işlemini atık hiyerarşisinin öncelik sırasına göre, geri dönüşümü diğer geri kazanım yöntemlerine (enerji geri kazanımı dahil) ve bertaraf işlemlerine göre önceliklendirerek gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Uygulama Tüzüğü ise, imha edilen satılamayan tüm tüketici ürünlerine ilişkin şeffaflık yükümlülüğünü düzenlemektedir. Buna göre, satılamayan tüketici ürünlerini doğrudan atık olarak bertaraf eden veya kendi adlarına bertaraf ettiren büyük ölçekli işletmeler 2 Mart 2027'den itibaren (ve 19 Temmuz 2030'dan itibaren orta ölçekli işletmeler), bir önceki mali yılda atık olarak bertaraf edilen satılamayan ürünlere ilişkin bilgileri her yıl kamuya açıklamakla yükümlüdür.

Getirilen standart format uyarınca işletmeler, imha edilen ürünlerin adet ve toplam ağırlığı, ürün kategorisi, ürünlerin imha edilme nedeni, atık işleme operasyonlarının türünü (yeniden kullanıma hazırlama, geri dönüşüm, diğer geri kazanım, bertaraf) ve bunların yüzdesel dağılımını, imhanın önlenmesi amacıyla alınan ve planlanan tedbirleri açıklamak zorundadır.

Bilgilerini rica ederim.

Fatma Canan NİLÜFER DORA
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Dağıtım:

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Sekreterliğine (TOBB)
Türkiye İhracatçılar Meclisine (TİM)
Dış Ekonomik İlişkiler Kuruluna (DEİK)
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Genel Sekreterliği (TÜSİAD)
Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği Genel Sekreterliğine (MÜSİAD)
Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonuna (TİSK)
Uluslararası Yatırımcılar Derneğine (YASED)
Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşuna (OSBÜK)
Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 57C0CBED-E513-4310-9331-9AD987537C62

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: T.C. Ticaret Bakanlığı Söğütözü Yerleşkesi (Merkez Bina) Söğütözü
Mah. 2176. Sk. No:63 06530 Çankaya Ankara
Telefon No: 03122049067 Faks No: 03122128741
e-Posta: e.selek@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:
Esma SELEK
Ticaret Uzman Yardımcısı
Telefon No: 03122049067

